

Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

J.nr. 2023 - 12390
Den 8. januar 2024

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 257 (MOF alm. del) stillet d. 11. december 2023 efter ønske fra Carl Valentin (SF).

Spørgsmål nr. 257

”Hvad er de mulige kilder til forurening af grundvand og drikkevand med medicinrester? Hvordan kontrolleres og sikres, at spildevandsslam, der spredes på markerne, ikke indeholder medicinrester”

Svar

Miljøministeriet har ikke en samlet opgørelse over kilder til medicinrester i grundvand. Ministeriet kan dog oplyse, at kilder til medicinrester blandt andet kan være spildevandsslam spredt på marker, nedsivning fra anlæg (der nedsiver spildevand), utætte kloakrør samt perkolat fra gamle deponier uden membran. En kilde til medicinrester fra veterinært brug kan blandt andet være gylle spredt på marker. Der henvises i øvrigt til svar på MOF alm. del. spm. nr. 256 om forekomst af medicinrester i drikkevand.

Jeg har forelagt den anden del af spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der oplyser følgende:

”Anvendelsen af spildevandsslam er reguleret i affald til jord-bekendtgørelsen. Formålet med bekendtgørelsen er at regulere i hvilket omfang affald, herunder spildevandsslam, kan anvendes til jordbrugsformål uden skadelige virkninger på miljøet, mennesker, planter og dyr. Der er derfor i bekendtgørelsen fastsat grænseværdier for en række miljøskadelige stoffer, herunder tungmetaller og miljøfremmede stoffer, ligesom affaldet ikke må indeholde væsentlige mængder af andre miljøskadelige stoffer. Dette inkluderer også medicinrester. Det betyder, at såfremt der er mistanke om indhold af medicinrester i spildevandsslammet, der kan have negative effekter på miljø og sundhed, kan kommunen bede om at få udført flere analyser af spildevandsslammet. Derudover kan kommunen, såfremt kommunen finder, at anvendelsen konkret medfører forurening eller risiko herfor, eller de generelle krav i affald til jord-bekendtgørelsens §§ 7-9 ikke er overholdt, nedlægge forbud mod anvendelse af affald, herunder spildevandsslam, jf. affald til jord-bekendtgørelsens § 28, stk. 2.

Spildevandsslam skal, i henhold til affald til jord-bekendtgørelsens § 24, inden udbringning, som minimum undergå stabilisering, kontrolleret kompostering eller kontrolleret hygiejnisering. Hvilken behandling som spildevandsslammet udsættes for har betydning for hvilke hygiejniske anvendelsesrestriktioner som spildevandsslammet skal overholde ved udbringning. I disse behandlingsprocesser vil der typisk ske en nedbrydning af miljøfremmede stoffer, herunder også eventuelle medicinrester. Bl.a. viser forskning, at kompostering nedbryder helt eller delvist lægemidler ved temperaturer på 52 grader C eller derover. Det sker enzymatisk på linje med andet organisk stof i kompostmassen.

Indholdet af miljøfremmede stoffer, herunder lægemidler, i spildevandsslam undersøges løbende. En undersøgelse på KU-Science CRUCIAL forsøgsmarker fra 2021 undersøgte bl.a. hvorvidt spildevandsslam indeholdt medicinrester og hvorvidt der kunne påvises negative effekter ved udspreddning af spildevandsslam. Der kunne ikke påvises negative effekter på jordmiljøet efter udspreddning af spildevandsslammet på trods af det påviste indhold af medicinrester i spildevandsslammet. Dette understøttes af tidligere analyser fra f.eks. Norge, hvor 1400 lægemidler i spildevandsslam udbragt på bl.a. landbrugsjord blev undersøgt. Konklusionen var, at medicinrester fandtes i meget lave koncentrationer og ikke udgjorde en risiko for jordlevende organismer.

Miljøstyrelsen har i februar 2023 udgivet en rapport om fremtidig slamhåndtering, hvor en række teknologier til behandling af spildevandsslam er undersøgt, herunder deres evne til at fjerne bl.a. lægemidler. Undersøgelsen viste, at alle teknologierne destruerer lægemidler enten fuldstændigt eller op til 98 pct. Rapporten anbefaler, at der bør holdes øje med pesticider, biocider og PFAS-stoffer, men nævner i den forbindelse ikke lægemidler.

Det betyder opsamlende, at spildevandsslam indeholder rester af forskellige lægemidler, men undersøgelser og forskning viser, at koncentrationen af lægemidler er meget lav, at lægemidlerne nedbrydes hurtigt, og at der ikke kan påvises en negativ effekt på jordmiljøet. Derudover har kommunen værktøjer til konkret at forbyde udbringningen af spildevandsslam, såfremt der f.eks. konstateres et indhold af lægemidler i spildevandsslammet der kan føre til forurening. Miljøstyrelsen vil dog fortsat løbende overvåge indholdet af miljøfremmede stoffer, herunder lægemidler, i spildevandsslam samt arbejde videre med, at etablere ny viden om behandlingsmetoder.”

Magnus Heunicke

/

Janne Birk Nielsen